

MONICA DE LA CAIDA

HVOR ÅNDERNE DANSER

MONICA DE LA CAIDA

Der var kvælende varmt den weekend. Varmen havde stået på længe, og efteråret burde have indfundet sig for længst. Alt var støvet, og der var en kronisk mangel på vand overalt derude tæt på ørkenen.

Det var nu ikke så meget varmen, der den dag i dag får mig til huske denne weekend, men derimod de ting, der hændte. Det var i starten af 1975. Det er nu 25 år efter, men jeg husker stadig alt, som var det sket for nyligt. Disse begivenheder gjorde virkelig et indtryk på mig, som jeg ikke troede var muligt. Set i bagklogskabens skær er det måske klart nok – denne weekend blev alt, hvad jeg troede på, taget op til revision.

Det startede med, at jeg havde modtaget et brev fra min far, som jeg ikke havde talt med i mange år. Han var meget syg og lå for døden, og ville derfor gerne se sine børn en sidste gang på det gamle gods. Jeg må indrømme, at jeg dengang havde mine betænkeligheder ved det. Jeg havde svoret aldrig mere, at se ham igen, men i dag er jeg glad for, at jeg gjorde det. Jeg kom kørende i mit vrag af en 2CV. Jeg havde kørt i mange timer, siden jeg forlod hovedstaden. Jeg var efterhånden nået derud, hvor al civilisation stopper, og ødemarken tager over. I det fjerne kunne jeg se bjergtoppene, og tættere på kunne jeg endelig skimte mit barndomshjem.

Alt var stille på den øde sandvej, og det eneste jeg stødte på, var en gammel bus, der bumblede afsted med ganske få passagerer...

...Du ser vejen foran dig. Støvet hvirvles op, men du kører så godt, som du kan. Det er mange år siden, du sidst har været her. Du forlod din barndomshjem, da du var 18, og har ikke siden været tilbage. Du ønskede at komme til hovedstaden og støtte de folk,

der havde brug for det. Du havde indset at kommunisme og socialisme var vejen til landets redning. Du kunne ikke længere bo hos din far, der var en rig godsejer. Det ville være solidarisk med den arbejderklasse, du ville hjælpe.

Du voksede op på godset, og i mange år var du lykkelig. Du elskede din familie og så op til din far, som en mægtig mand, der aldrig kunne tage fejl. Alt, hvad han gjorde, var rigtigt. Sådan var din barndom, men du voksede op, og du begyndte at forstå, hvordan verden virkelig hang sammen. Du besøgte ofte de lokale landarbejdere, og her lærte du om helt andre ting, end hvad du så derhjemme. Bønderne lærte dig fattigdom og undertrykkelse at kende, og du havde ondt af dem. Du svor, at du ville hjælpe dem og skaffe bedre vilkår. Du kom til hovedstaden, og snart var du medlem af det kommunistiske parti. Kort efter blev Allende valgt til præsident, og du festede natten lang med dine nyfundne kammerater i partiet. Jeres lykke var gjort, og vejen til et socialistisk Chile var lagt...

...Pludselig gav det et bump i bilen, hvorefter den holdt stille. Bandende steg jeg ud af og så efter, hvad der var sket. Jeg var kørt ind i en stor sten, der ikke var fjernet fra vejen. Jeg bandede endnu engang og tog så fat i stenen. Et øjeblik gik det nemt, men så gennemborede en smerte min ryg, og jeg tabte stenen...

... Smerten får det hele til at komme igen. Du kan føle det igen. Stanken af blod og urin. Skrigene fra de andre ofre. Smerterne vender tilbage i dit hoved. Du vil aldrig mere tænke på det, men du kan ikke lade være. Du føler de befamlende hænder, og tørklædet der strammer om dine øjne. Slagene og de horrible

instrumenter, de puttede op i dig. Du er lige ved at skribe. Stilheden er intens – på samme måde som den var det af og til i fængslet, efterfulgt af lyden af smækkende metaldøre og enkelt maskingeværssalve – måske et kort skrig – derefter stilhed.

Få dage efter kuppet blev du arresteret. De sparkede døren ind til din lejlighed midt om natten og flåede dig ud af sengen. Du nåede knap at få tøj på, før de slæbte dig ned af trappen. Der var to mænd i civile klæder. De kaldte dig forfærdelige ting og slog dig flere gange med deres stokke, før du blev sat i håndjern og placeret på bagsædet af en sort BMW. Mens I kørte kunne du se det samme syn, som du havde set de sidste par dage. Marcherende soldater, kampvogne og det sønderbombede præsidentpalads. Du kunne se folk, der lå i rækker på jorden med hovedet vendt mod asfalten. Du så, hvordan de en for en blev skudt af soldaterne. Du frygtede, at det samme skulle ske for dig, men du var åbenbart mere værd – du skulle give dem oplysninger.

De kørte dig til en stor bygning lidt uden for byen, hvor du blev smidt i en celle. Der gik mange timer – hvor mange ved du ikke. Herefter blev du afhørt. De ville vide, hvor dine partifæller gemte sig, hvem der var med i partiet og hvad Jeres planer var. Du ville ikke sige noget, men gjorde det alligevel. De bankede det ud af dig. Lyste dig i ansigtet med kraftige lamper, puttede dit hoved i spand vand, voldtog og torturerede dig. Du sagde alt, hvad de ville vide - og mere til.

Det stod på længe, men en dag blev du slæbt ud i den friske luft. Du kunne intet se, men du blev smidt i en bil og bundet på hænder og fødder. Den kørte længe, men stoppede til sidst. Du blev flået ud af bilen og smidt på jorden. Du kunne høre bilen gasse op og forlade dig. Du lå hjælpeløs tilbage på jorden. Sådan lå du i mange timer, før en bonde kom forbi og løste dig fra rebene og bindet for dine øjne...

...Jeg samlede stenen op igen, og fik den endelig fjernet fra vejen. Jeg satte mig ind igen og startede bilen. Der var lidt vanskeligheder, men endelig kom der gang i motoren, og jeg forstatte det sidste stykke mod godset...

...På trods af din enorme frygt vendte du tilbage til hovedstaden. Mange af dine kammerater var også blevet arresteret, men mange dukkede aldrig op igen. Enkelte blev fundet skudt i en vejkant. Du havde været heldig at overleve. Du fortalte aldrig de andre, at du havde angivet mange af dine kammerater.

I månederne efter begyndte du at hjælpe de forfulgte, og det lykkedes dig at skaffe mange i sikkerhed. Enten langt ude på landet eller ved at få dem smuglet over bjergene til Argentina. Din bror José opsøgte dig. Han var blevet en berømt sanger, og politiet ville have fat på ham. De mente, at hans sange havde revolutionært indhold. Du fik ham skjult hos en fattig bondefamilie oppe i bjergene, hvor han nu har opholdt sig i mange måneder. Kun du ved, hvor han holder til, og det er også dig, der har givet ham brevet fra din far, som beder ham komme hjem sammen med resten af familien. Du løb en stor risiko ved at gøre det, men du valgte dog at give brevet videre til José. Det var det mindste, du kunne gøre for din far, på trods af, at han tilhører „fjenden“...

...Jeg drejede bilen ind ad den sidevej, der førte de sidste par hundrede meter op til min fars gods. Det var underligt at være tilbage. Stedet lignede egentlig sig selv, men der var en tomhed over det hele, som jeg ikke huskede. Græsset var afsvedet i den stærke sol, og bækken var nærmest tørret ind til ingenting...

...Pludselig er følelsen der igen. Du kan ikke forklare, hvad det er. Du kommer ganske kort til at tænke på din tvillingsøster Anna. Kalder hun på dig? Et eller andet sted i dit baghovede rumsterer et eller andet,

men du kan ikke finde det frem. Hvad er det, den følelse minder dig om? Det eneste, der dukker op, er billedet af Anna. Du er sikker på, at hun vil dig et eller andet, men hvad er det? – og hvorfor kan du mærke det?...

...Følelsen forsvandt, da jeg kørte ind på gårdspladsen. Jeg kunne se en mand, der var på vej op mod

hoveddøren. Han vendte sig, og jeg kunne se, at det var José. Jeg stoppede bilen og steg ud. Straks løb han hen til mig og faldt mig om halsen.

Mens vi stod sammen, sprang mit hjerte pludselig mange slag over. Parkeret bag en af sidebygningerne holdt en militærbil. Jeg blev bleg, og trak mig stift tilbage fra José.

DE ANDRE

MARCO – FØDT 1941

Din ældste bror er meget forskellig fra dig, og du har aldrig haft et videre nært forhold til ham. I hans unge år var han din fars tro væbner, og han blev oplært i, hvordan han skulle føre godset videre i slægtens navn. De sidste mange år har Marco fungeret som bestyrer på din fars gods San Augusto længere sydpå. Du kan ikke undgå at foragte Marco temmelig meget, da i høj grad er indbegrebet af alt det, du bekæmper. Alligevel beundrede du ham meget, da du var barn, fordi han var din fars yndling, og derfor måtte være noget særligt – i dag har du nok indset, at dette mest skyldtes hans alder. Reelt var Marco doven, og han udnyttede sin position som den ældste til at opnå alt det, han gerne ville.

PEDRO – FØDT 1944

Din næstældste storebror er på mange måder modsætning til Marco. Du husker ham som flittig og disciplineret. Du kunne dog heller ikke lade være med at foragte Pedros tro på autoriteter og til tider rabiate synspunkter. Du har aldrig været tæt knyttet til ham, da han i din tidligste barndom var på kostskole og senere drog han i hæren, hvor han vist har været si-

den. Gad vide, hvordan han har klaret sig siden kuppet?

MARIA – FØDT 1946

Din storesøster Maria har altid haft en speciel plads i dit hjerte. Da din mor døde, overtog hun meget af denne rolle overfor dig og din tvillingsøster. Hun var den, der passede huset og tog sig af resten af familien med en omsorg og nærhed, der var helt fantastisk. Hun blev som ganske ung gift med en godsejer ved navn Pablo. Siden da har hun boet hos ham.

På trods af dit næsten moderlige forhold til Maria, forstår du ikke hendes valg. Hvorfor har hun valgt en dybt borgerlig livsform, når hun kunne have valgt så meget andet? Måske er hun endnu et eksempel på aristokratiets magt med undertrykkelse af kvinder.

JOSÉ – FØDT 1948

Du har altid været tæt knyttet til José. Du tilbragte mange timer sammen med ham i din barndom, hvor I ofte besøgte den lille landsby nær godset. Her legede I med landsbyens børn, og din solidaritet med bønderne startede. José har altid været meget kunstnerisk anlagt, og bønderne lærte ham at spille guitar.

José flyttede til Santiago for at studere, men reelt begyndte han at dyrke sin musikalske karriere. I dag er han en berømt folkesanger, der synger om kærligheden og det gode menneske. Juntaen er overbevist om, at han er skadelig for dem, så han er efterlyst. Du har hjulpet José med at komme i sikkerhed. Du ville gerne hjælpe ham ud af landet, men du har ikke pengene til det.

ANNA – FØDT 1952

Din tvillingsøster og du var tæt knyttede som børn, men efterhånden, som I blev ældre, blev hun mere og mere verdensfjern. Ofte sad hun i timevis og stirrede tomt ud i luften. Du forstod hende aldrig, men det var som om, at hun havde en indsigt, andre ikke kunne se.

Da hun var tretten år gammel, forsvandt hun pludselig. Du stod op en morgen og opdagede, at hun var væk. Siden har du ikke set hende. Hvad der skete ved du ikke, men du græd i mange dage siden. På det seneste er du dog begyndt at fornemme hende igen. En fornemmelse, du ellers ikke har haft siden barndommen, og dengang var ganske normal. Det er som om, at hun kalder på dig – som om, at hun har noget vigtigt at fortælle dig.

CARLOS – FØDT 1898

Du har altid haft et ambivalent forhold til din far. Som lille så du ekstremt meget op til ham, og du har altid elsket ham meget højt. Som du blev ældre begyndte du dog at foragte ham – mest som institution, idet du havde det meget dårligt ved at være datter af en ultrakonservativ godsejer. Du besluttede dig for at drage til hovedstaden og standse al kontakt til ham for at vise dine kammerater solidaritet.

ISABELLA – FØDT 1919

Du husker kun din mor meget svagt. Du var kun seks år, da hun døde. Dengang fortalte din far, at hun var ude at rejse og måske en dag ville komme hjem. Dengang troede du på ham og spurgte tit efter hende. Når du gjorde det, tog din far dig på skødet og begyndte at fortælle dig historier om fjerne lande – ingen af dem handlede om din mor, men du blev betaget alligevel.

Du husker din mor som uendeligt smuk og det blideste og mest gennemført gode menneske på jorden. Hun sad tit på din sengekant, hvor hun sang smukke sange til dig. Du savner hende ekstremt meget, men ved godt, at hun aldrig vender hjem.

STIKORD

Fødselsdato: 4/7 1952

Udseende: Lille og næsten sygelig tynd. Alvorligt ansigtsudtryk og mørke sorgmodige øjne. Langt kulsort hår. Ar på kroppen, der er dækket af tøj.

Påklædning: Stramme trompet-cowboybukser. Grøn strikkeskjorte.

Personlighed: Alvorlig, revolutionær, målrettet og drømmende.

Væremåde (det der vises udadtil): Kølig, alvorlig og forsigtig.

Menneskesyn: Alle mennesker er lige. Ingen har ret til at udnytte andre. Magten til folket og ikke til kapitalen.

Politisk tilhørsforhold: Er medlem af det forbudte kommunistiske parti. Monica er dog ikke videre aktiv længere. Hun er bange for at havne i fængslet igen. Hjælper politiske modstandere af systemet med at slippe ud af landet eller i det mindste at komme i sikkerhed.

Psykisk tilstand: Nervøs. Humøret er meget svingende. Ofte vender scenerne i fængslet tilbage til hende. Får af og til underlige syn, der involverer hendes tvillingsøster Anna.

Mål: At overbevise sin familie om, at den stammer fra kapitalismens kløer og må afsværge denne. At redde landet fra det fascistiske mareridt. At finde ud af, hvad det er, at Anna vil hende.

Hemmeligheder: Er stadig medlem af kommunistpartiet, på trods af, at politiet tror, at hun ikke er det.

Generelt: Monica er meget ekstrem i sine revolutionære holdninger. Hun mener, at der må samles en væbnet front mod diktaturet. Hun er dog blevet yderst forsigtig, efter hun blev arresteret og tortureret. Frygter virkelig at blive arresteret igen.

Monica er begyndt at fornemme uendelige vibrationer i sin psyke, som hun ikke har følt, siden hun var barn. Hun kan fornemme, at Anna kalder på hende.